

[Indenrigs- og boligministeren.]

udøvelse af jordemodergerning og de særlige bestemmelser om distriktsjordemødre hidtil har været samlet i en lov, nemlig loven af 12. juni 1914 om jordemodervæsenet med senere ændringer, har man fundet det hensigtsmæssigt, at der i fremtiden findes 2 love om jordemødrenes forhold, nemlig dels en lov om udøvelse af jordemodergerning, der vedrører alle jordemødres rettigheder og pligter, dels en lov om distriktsjordemødre, hvis vigtigste regler vedrører disse offentligt ansatte jordemødres lønnings- og pensionsforhold.

Det er særlig spørgsmålet om distriktsjordemødrenes stilling, der presser på, men da distriktsjordemoderordningen er et led i hele ordningen af landets forsyning med jordemødre, er det en forudsætning, at man først tager stilling til jordemodervæsenets ordning i al almindelighed. Jeg skal derfor kort nævne de hovedprincipper vedrørende jordemodervæsenets organisation, som udvalget har lagt til grund i sin betænkning, og som ligeledes danner basis for de 2 lovforslag, jeg herved har den ære at fremsætte.

For det første må der vedblivende indenfor sundhedsvæsenet være personer, der er uddannet i jordemodergerning som speciale. Jordemodergerningen er en næring, der giver adgang til indenfor et begrænset område at udøve funktioner, der iøvrigt er forbeholdt læger. Selvom der måtte ske en videre udvikling i den nuværende tendens til at lade fødslerne finde sted udenfor hjemmet, vil der stadig være behov for jordemoderhjælp. Der vil altid blive et betydeligt antal hjemmefødsler tilbage, og det ville ganske sprænge rammerne for lægegerningen og ville være økonomisk uforsvarligt, hvis man ikke havde specialuddannede personer til at tage sig af fødselshjælp i hjemmene. Fødselshjælpen udenfor hjemmene vil endvidere også altid i vidt omfang kræve bistand af uddannede jordemødre.

For det andet bør arbejdet med fødselshjælp også fremtidig være det væsentlige eksistensgrundlag for jordemødre her i landet, idet de geografiske forhold her — i modsætning til vore nabolande Sverige og Norge — muliggør, at en jordemoder kan skaffe sig et rimeligt udkomme ved alene at beskæftige sig med fødselshjælp og andre funktioner, der står i nær tilknytning hertil, navnlig forebyggende helbredsundersøgelser af svangre. Kun i mindre, geografisk afgrænsede områder, hvor man ikke har mulighed for at udnytte en jordemoders arbejdskraft på rimelig måde, tænker man sig gerningen som jordemoder kombineret med andre opgaver

indenfor sundhedsvæsenet som f. eks. virksomhed som spædbørnssundhedsplejerske eller hjemmesygeplejerske, dog forudsat at den pågældende har den fornødne uddannelse også på disse områder.

Endelig hviler forslagene på den forudsætning, at der stadig findes såvel privatpraktiserende jordemødre som distriktsjordemødre. Den nuværende ordning, hvorefter der i byerne hovedsagelig er privatpraktiserende jordemødre, medens der på landet er distriktsjordemødre, har efter de foreliggende oplysninger virket tilfredsstillende. Egentlig offentlig ansættelse af alle jordemødre ville først trænge sig på den dag, da al jordemoderhjælp blev gjort gratis. Indførelsen af fri jordemoderhjælp er imidlertid ikke aktuel i dag, hvor man efter den gældende sygekasseordning må fastslå, at ingen her i landet på grund af økonomiske forhold vil være afskåret fra at få forsvarlig jordemoderhjælp.

Udvalget har i sin betænkning anlagt det synspunkt, at ordningen med privatpraktiserende jordemødre i princippet er hovedordningen vedrørende jordemoderhjælp her i landet. Den er imidlertid kun egnet for de områder, hvor der er så tæt bebyggelse, at følgende 3 forudsætninger er tilstede: for det første rettidig jordemoderhjælp for befolkningen, for det andet en passende udnyttelse af jordemoderens arbejdskraft og for det tredje et rimeligt eksistensgrundlag for jordemoderen gennem honorarerne for fødselshjælp. I de områder, hvor disse betingelser ikke er opfyldt, og det vil navnlig sige på landet, må man også fremtidig have offentligt ansatte distriktsjordemødre. Men det er tanken, at distriktsinddelingen skal tilrettelægges således, at så mange distriktsjordemødre som muligt får en passende beskæftigelse, d. v. s. at distrikterne mange steder efterhånden skal gøres større.

Efter disse mere almindelige bemærkninger om forholdene skal jeg omtale de enkelte forslag.

Ved opbygningen af forslaget til lov om udøvelse af jordemodergerning er loven af 1934 om udøvelse af lægegerning lagt til grund, således at man fastslår betingelserne for at opnå ret til at udøve jordemodergerning, fastslår jordemoderens pligter samt fastsætter regler for betaling for jordemoderhjælp og tilsyn med jordemødre samt de nødvendige straffebestemmelser. I forslaget er tillige optaget enkelte bestemmelser, der i dag indeholdes i den administrative udfærdigede instruks af 9. marts 1934, som gælder for alle til praksis berettede jordemødre.

Idet jeg iøvrigt henviser til bemærknin-